జూన్ ౨౦౦౯

కథా సాగర మథనంలో జూన్ నెల మాసపత్రికలు స్వాతి, ఆంధ్రభూమి, రచన - వార పత్రికలు స్వాతి, ఆంధ్రభూమి, నవ్య - దినపత్రికలు ఈనాడు, వార్త, ఆంధ్రజ్యోతి, సాక్షి, ఆంధ్రప్రభల ఆదివారం అనుబంధాలలో ప్రచురితమైన 82 కథలను విశ్లేషించటం జరిగింది.

క్రితం నెలలలాగే, ఈ నెల కూడా కథలన్నీ దాదాపుగా అధికశాతం మూస కథలే. ప్రపంచంలో బోలెడన్ని సమస్యలున్నాయి. కొత్త కొత్త సమస్యలు అనేకం పుట్టుకొస్తున్నాయి. కానీ, మన తెలుగు కథల వస్తువులలో మాత్రం అవి కనబడటం లేదు. రచనా సంవిధానంలో మార్పులేదు. దాంతో ఉన్నవాటిలోంచే కాస్త భిన్నంగా అనిపించిన కథలను ఏరుకోవాల్సి వస్తోంది.

పులిని చంపిన లేడి నెత్తురు.

గన్నవరపు నరసింహమూర్తి రచించిన ఈ కథ జూన్ పది, నవ్య సంచికలో ప్రచురితమయింది. ‘కథాసాగర మథనం‘లో పాఠకుల పరిచయానికి ఈ కథను ఎన్నుకోవటంలో ప్రధాన పాత్ర పోషించింది ఈ కథ ప్రదర్శించిన అంశం. కథ ఓ పోలీసు దృక్కోణంలో చెపుతాడు రచయిత. కానీ, పొలిటికల్లీ కరెక్ట్ కథ. అంటే పోలీసులది తప్పు అని నిరూపించే కథ అన్నమాట. కానీ, ఈ కథలో పోలీసులకూ మనసు ఉందని చూపించడం అభినందనీయం. పోలీసులను క్రూరులుగా, రాక్షసులుగా చూపించి ఉంటే ‘పొలిటికల్లీ ఆబ్సల్యూట్లీ కరెక్ట్‘ కథ అయిఉండేది. చింతపల్లి, నక్సల్స్ ప్రాబల్యం అధికంగా ఉన్న ప్రాంతం. ఆ ప్రాంతంలో గిరిజనులు అధికంగా ఉండే, రావిగూడ ప్రాంతంలో పోలీసుల జీపును నక్సల్స్ పేల్చేస్తారు. పరిశోధనకు వెళ్ళిన సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్‌కి, నక్సల్స్ ఓ స్కూల్లో ఆ రాత్రి తలదాచుకున్నారని తెలుస్తుంది. స్కూలు టీచర్ని పట్టుకుని హింసిస్తారు. అతడు చనిపోతాడు. చనిపోతూ ఓ ఉత్తరం రాస్తాడు. పోలీసులు గిరిజనులపై అత్యాచారాలు చేశారని, గిరిజనులు నక్సల్స్‌ని మందు పెట్టమంటే, వారిలా ప్రతీకారం తీర్చుకున్నారనీ రాస్తాడు. అలాగే, తను మరణించినట్టు తన తమ్ముడికి తెలియకూడదనీ, తమ్ముడి చదువు సాగేట్టు డబ్బు పంపమనీ రాస్తాడు. అది చదివి చలించిపోయిన ఇన్స్పెక్టర్ ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఇస్తాడు. ఇదీ కథ.

పోలీసులు అమాయకులను హింసించటం అన్నది నిజం. కానీ నక్సల్స్ అంతా పేద ప్రజల కోసం పోరాడుతున్నారన్న దానిలో అంత నిజం లేదు. పోలీసులు ఓ వైపు నుంచి, నక్సల్స్ మరో వైపు నుంచి అమాయకులను నలిపేస్తున్నారన్నది చేదు నిజం. ఇటీవలె బెంగాల్ లోని లాల్ ఘడ్‌లో జరిగిన విషయాలు గమనిస్తే, అమాయకులను అడ్డుగా పెట్టుకుని నక్సల్స్ పోలీసులతో పోరు జరపటం తెలుస్తుంది. నక్సల్స్‌లో ఆదర్శం పోయి, ఇప్పుడనేకులు దారిదోపిడీ బంధాల్లో మిగిలారన్నది నిజం. అదీగాక, హింస ఏరకంగా ఉన్న ఖండనీయమే. ముఖ్యంగా న్యాయానికో వ్యవస్థ ఉన్న సమాజంలో ఆయుధాలు ధరించాల్సిన అవసరం లేదు. కానీ ఈ విషయాలను మన రచయితలు ప్రదర్శించరు. ఇలాంటి కథలు రాసినా పత్రికలు ప్రోత్సహించవు. హింస వద్దని హితవు చెప్పే కథలు, నక్సల్స్‌లోని క్రౌర్యం,

రాక్షసత్వం కథలలో కనబడవు. అమాయకుల జీవితాలతో వారు ఆటలాడటం కనబడదు. అందుకే మన కథలు 'పొలిటికల్లీ కరెక్టు' కథల చట్రాన్ని దాటలేకపోతున్నాయి.

__మంచుముద్ద__

కొమ్మూరి రవికిరణ్ రచించిన ఈ కథ జూన్ 3 న నవ్య సంచికలో ప్రచురితమయింది. ఇటీవలె ఆర్థిక మాంద్యం వల్ల ఉద్యోగాలు పోవటం మన కథలలోనూ ప్రవేశించింది. అయితే, ఈ అంశం ఆధారంగా రచించిన కథలు ఒక దశలో మామూలు కథల దారి పట్టటం కనిపిస్తుంది. ఓ అమ్మాయికి, అమెరికాలో ఉన్న అబ్బాయితో పెళ్ళి నిశ్చయమౌతుంది. ఇంతలో అతని ఉద్యోగం పోతుంది. తల్లిదండ్రులు పెళ్ళివద్దంటే, అమ్మాయి వారిని ఎదిరించి ఆ అబ్బాయినే పెళ్ళి చేసుకుంటుంది. దాదాపుగా అన్నీ ఇలాంటి కథలే. ఇందుకు భిన్నంగా 'మంచు ముద్ద' కథ. అనిల్ అనే వ్యక్తి అందరికీ పింక్ స్లిప్పులు ఇస్తూ 'తన ఉద్యోగం ఎప్పుడు పోతుందో' అని నిరాశకు గురవ్వటంతో ఆరంభమౌతుంది. దాంతో నడివయసులో ఉద్యోగం పోయిన వ్యక్తి మానసిక సంఘర్షణను చిత్రించడంతో మంచి కథ చదువుతున్నామన్న ఆశకలుగుతుంది. కాస్త కథ చదివాక ఆశ, నిరాశగానే మిగులుతుంది, ఎందుకంటే, ఉద్యోగం పోతుందేమోనన్న చికాకులో ఉన్న అనిల్, కవిత అనే ప్రేయసి దగ్గరకు వెళతాడు. అతడి భార్య పూజలు చేయదు, అతడిని గౌరవించదు అని గోడు వెళ్ళబోసుకుంటాడు. ఇద్దరూ కలిసి వేరే స్థలానికి వెళ్ళి ఎంజాయ్ చేద్దామనుకుంటారు. ఇంతలో, అతడి భార్య మారిపోయి పూజలు చేయటం మొదలు పెడుతుంది. అనిల్, కవితను మరచి భార్యతో ఉండిపోతాడు. ఇటు తిరిగినా మళ్ళి అటే వచ్చేట్టు, మన కథలు ఆర్థిక మాంద్యంతో ఆరంభమయినా, అక్రమ సంబంధాలనుంచి సక్రమంలోనే వస్తాయి. పైగా, అంతవరకూ ఉన్న 'అసహ్యం', పూజలు చేస్తుందని తెలియగానే మారిపోవటం మానసిక వ్యవహారాలపై 'చులకన' అభిప్రాయాన్ని చూపిస్తుంది. అంతవరకూ నాయిక వెంట పడ్డ విలన్, హీరోతో తన్నులు తినగానే 'బుద్ధొచ్చింద'ని మారిపోవటం ఎంత హాస్యాస్పదమో, ఈ కథ ముగింపు కూడా అంత హాస్యాస్పదంగా ఉంటుంది. కానీ రచయిత కథను చెప్పిన విధానం బాగుంది. కథని ఆసాంతం చదివిస్తుంది.

__ఆశ__

టి.శ్రీవల్లీ రాధిక రచించిన ఈ కథ జూన్ 28, ఆంధ్రజ్యోతిలో ప్రచురితమయింది. ఈ కథలో ఆలోచన ఉంది. విశ్లేషణ ఉంది. దానికి 'పరిణితి' తోడయి ఉంటే కథ మంచి కథగా ఎదిగి ఉండేది. 'మొగుడు పెళ్ళాన్ని అర్థం చేసుకోడు. క్షమించడు. సమస్త ప్రపంచాన్నీ అర్థం చేసుకుంటాడు. కానీ పెళ్ళాన్ని అర్థం చేసుకోడు. నా పాండిత్యమూ ఇదే చెపుతోంది. అనుభవమూ ఇదే చెపుతోంది' ఇదీ ఈ కథ కేంద్ర బిందువు. ఓ యువతికి ఇది సమస్య. ఇలా ఓ నవల విశ్లేషణతో ఆసక్తికరంగా ఆరంభమవుతుంది కథ. ఇంతలో ఆ యువతి, తమ ఆఫీసులో అందరికీ కౌన్సిలింగ్ చేసే అమ్మాయి, బాధలో ఉన్న మరో అమ్మాయిని ఓదార్చటం వింటుంది. ఆ అమ్మాయి భర్త అమ్మాయిని మాట్లాడనివ్వడు. కొడతాడు. ఇది విన్న ఆ యువతి. 'ఎక్స్‌పెక్టేషన్స్ ఉన్నంతకాలం' మనుషులు ఎవరి దృష్టితో వారు ప్రపంచాన్ని చూస్తారనీ, ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకోలేరని అర్థం చేసుకుంటుంది. ఇదీ కథ. ఆ యువతికి జరిగిన 'జ్ఞానోదయం' సరైనదే అయినా, భార్యా భర్తల నడుమ సత్సంబంధం నెలకొనాలంటే, ఒకరు కోరికలను పూర్తిగా చంపేసుకోవాల్సిన అవసరం లేదు. స్త్రీ పురుషుల మనస్తత్వాలలో ఉన్న వైచిత్ర, వైరుధ్యాలు సంఘర్షణలకు కారణమవుతున్నా, ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకునే సామరస్యం ప్రదర్శిస్తే, సంసారాన్ని సుఖమయం చేసుకోవచ్చు. అంతేకానీ, ఒకరు కోరికలను పూర్తిగా చంపేసుకుంటే, అది మరిన్ని అపోహలకు, అనర్థాలకు, దారి తీస్తుంది. 'స్థితప్రజ్ఞత అలవడ్డాకే నిజమైన జ్ఞానం చేతికందుతుంది' ఈ వాక్యాలు నిజాన్ని చెపుతున్నా, రచయిత్రి కథలో ప్రదర్శించిన పరిధికి ఇవి చాలా పెద్ద పదాలు అనిపిస్తాయి. పైగా, కథలో 'ఆశ' కన్నా 'నిరాశ', నిర్లిప్తతలు ఎక్కువగా కనిపించి, రచయిత్రి 'నిరాశ'లో వైరాగ్య భావన ప్రదర్శిస్తోంది తప్ప విజ్ఞానంతో కాదు అనిపిస్తుంది.

సుడిగాలి - ఆకుపచ్చని మాయ:

'సుడిగాలి' కథ జూన్ 14న ఆంధ్రజ్యోతిలో ప్రచురితమయింది. 'ఆకుపచ్చ మాయ' కథ జూన్ నెల స్వాతి మాసపత్రికలో ప్రచురితమయింది. ఈ రెండు కథల రచయిత సన్నపురెడ్డి వెంకట రామిరెడ్డి. రచయిత తన అనుభవాల ఆధారంగానే కథను సృజిస్తాడు. దాంతో అలాటి రచనలలో అతడికి తెలిసిన ప్రపంచమే కనిపిస్తుంది. కానీ భౌతిక అనుభవాలు రచయితపై విధించిన పరిమితులను, అతని మేధ, సృజనాత్మకత ద్వారా అధిగమిస్తుంది. అప్పుడు రచయిత పరిమిత పరిధి విస్తృతమై, అనంతమౌతుంది. పరిమితమైన అనుభవాలే అనంతమై విభిన్నమైన కథల స్రవంతిలా ప్రకటితమతాయి. కానీ, ఎప్పుడయితే రచయిత అనంతమైన సృజనాత్మక పరిధిని కుచింపచేసుకుని 'ఇమేజ్' బద్ధుడవుతాడో, అపుడు అతని రచనల్లో నవ్యత లోపిస్తుంది. ఒక రచన, మరో రచనలా అనిపిస్తుంది. ఈ రెండూ కథలు చదువుతుంటే, సన్నపురెడ్డి వెంకటరామిరెడ్డి, ఇమేజి చట్రంలో బిగించుకుపోతున్నాడేమో అనిపిస్తుంది.

'సుడిగాలి' కథ అందంగా ఆరంభమౌతుంది. ఆరంభంలో వర్ణనలు చదువుతుంటే, పల్లెల్లో పంట పొలాల దృశ్యం కళ్ళముందు నిలబడుతుంది. 'వంకను అవతల చవిటి బీళ్ళ నుండి సుడిగాలి పైకి లేచింది. ఎండుటాకులూ, ఊపబొందూ, చెత్తా చెదారం అన్నిటినీ తనతో బాటు పైకి లేపి ఒక వికృతాకారాన్ని పొందుతూ సురసురమని సుడి దిరుగుతూ వంకలోకి ఆగింది. అక్కడ జంబుగములు మీద పడి కంకుల్ని పగులగొట్టి దూదిని పైకి లేపుతూ గట్టునే ఉన్న వడ్ల కళ్ళాలలోకి జారబడింది.' ఇక తరువాత కథ రొటీన్‌గా సాగుతుంది. కోతకొచ్చిన వారి ఆశ, దున్నుకునేవాడి శ్రమ నిరాశగా మారటం.. జీవన పోరాటాలతో మామూలు పల్లెవాళ్ళ 'ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్' కథలా మిగిలిపోతుందీ కథ.

'ఆకుపచ్చని మాయ' కూడా ఇలాంటిదే పల్లెల 'ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్'తో పాటు ఓ తాగుబోతు మొగుడిని దారికి తేవటం కూడా జోడవుతుంది. తాగుడు మానిపించేట్లయితే రచయిత చూపిన పరిష్కారం హాస్యాస్పదంగా ఉంటుంది. 'తాగి వచ్చిన వాడిని ఇంట్లోనికి రానీయకుండా, కొట్లాడాలి' అన్నది రచయిత చూపిన పరిష్కారం. ఈ రెండు కథలు వేరవేరయినా, గతంలో అనేక మార్లు ఇలాంటి కథలు మనం చదివినవే. దాంతో, ఒక మంచి రచయిత రాసిన మామూలు కథలుగా అనిపిస్తాయా కథలు. రచయిత ఓ ఇమేజ్ చట్రంలో బందీ అవుతున్నాడేమోనన్న ఆలోచన కలుగుతుందీ కథలు చదువుతుంటే.

మూడోమనిషి

కాకాని చక్రపాణి రచించిన ఈ కథ 14 జూన్ ఆంధ్రభూమి దినపత్రిక ఆదివారం అనుబంధంలో ప్రచురితమయింది. ఇదీ ఈ నెల కథ. నిజానికి ఈ కథ మనకు అలవాటయిన కథనే. ఓ వ్యక్తి ఆత్మహత్య చేసుకోవాలనుకుంటాడు. ఓ అపరిచితుడు అతడికి జీవితం పట్ల ఆశకలిగిస్తాడు. కష్టాలు తేలిపోతాయి. కథలో మెలిక ఏమిటంటే, ప్రతివ్యక్తినీ కష్టకాలంలో మూడో వ్యక్తి అవసరమంటాడు అపరిచితుడు. మూడో వ్యక్తి ఎవరంటే దేవుడంటాడు. కథ చివరలో ఆ అపరిచితుడు 'దేవుడ'న్న ఆలోచననిస్తాడు రచయిత. కథ మామూలే అయినా, కథలో అనౌచిత్యాలు ఉన్నా రచయిత ఆసక్తిగా కథను రచించిన తీరు ప్రదర్శించిన తీరు ఆశాభావం కథను ఈ మాసం కథను చేస్తాయి.

ఈనెల కథ

మూడో మనిషి - కాకాని చక్రపాణి

14 జూన్ ఆంధ్రభూమి దినపత్రిక ఆదివారం అనుబంధం, 2009 సంచిక నుంచి

ఓసారి నేను మహా విషాదంలో పడిపోయాను. ఆత్మహత్య తప్ప మరి గత్యంతరం లేదనిపించింది. మంగళగిరిలో బస్సెక్కి ప్రకాశం బేరేజీ దగ్గర దిగి కృష్ణలోకి దూకితే మరి స్వర్గమే. బస్సెక్కుదామని బస్ స్టాండులో నిలుచున్నాను. నా పక్కన నిలుచున్న మనిషి - అతని వయస్సు ఇదమిత్థంగా చెప్పలేము - యాభై, అరవై ఉంటాయేమో - "ఎక్కడికెళుతున్నావ్?" అని అడిగాడు.

నేనేం జవాబు చెప్పలేదు. అయితే సమాధానం రాకపోతే ఊరుకునే శాల్తీకాదు అది. "ఏందీ బదులు చెప్పవ్! ఇనబడ్లేదా ఏంది?" అన్నాడు.

"నీ కెందుకయ్యా నేనెక్కడకెళితే? నీ పని నువ్వు చూసుకో" అన్నాను, కసురుతున్నట్టే.

"అదేం మాట! నువ్వు మనుషుల్లో ఒకడివి కాదా ఏంది? తిక్క మనిషివి లాగుండావే!"

"అవును, తిక్క మనిషినే. నాతో మాట్లాడక!"

అతనేమనుకున్నాడో రెండుక్షణాలు మాట్లాడలేదు. ఆ తర్వాత, "ఈ బస్సు ఎక్కడొస్తాదో?" అని "పాపం! ఏందో దిగుల్లో ఉన్నట్టుండావు పద, ఓ టీ తాగి, బీడీ ముట్టిద్దాం" అన్నాడతను, నా చేయి పట్టి లాగుతూ.

"ఏయ్! నా చేయి వదులు. నీ టీ వద్దు, నీ బీడీ వద్దు. నన్నిలా వదిలెయ్!" అన్నాను చీదరించుకుంటూ.

"మొగమాటం మనిషివిలా ఉండావు. ఉండు, నేనే ఓ కప్పు తెచ్చిస్తాను. ఈలోగా ఈ బీడీ ముట్టించు" అంటూ నా చేతిలో ఓ బీడీ కట్టా, అగ్గిపెట్టి పెట్టి, దగ్గరలో ఉన్న కాఫీ కొట్టుకెళ్ళాడు.

'శనిలా దాపురించాడు. నా చావు నన్ను చావనిచ్చేట్టు లేదు. వీణ్ణించి ముందు తప్పించుకోవాలి' అనుకుంటూ నేను రోడ్డు పట్టాను. ఎక్కువ దూరం పోలేదు. రైల్వే క్రాసింగు దాటానేమో. నా వెనుకగా ఓ షేరింగ్ ఆటో దిగింది. అందులోంచి దిగాడు. నా శనిగాడు.

"ఏంది పారిపోయి వచ్చావు? ఓటల్లో టీ తీసుకుని చూసినా, నువ్వు అయిపు లేవు. బస్సు రాలేదు. సరేనని ఈ ఆటోలో పడి వచ్చినా, సరేనబ్బా, అట్ల చెప్పకుండ వస్తే ఎట్ల? బెజవాడ దాకా నడుద్దామన్న ఆలోచనే? పద, నేనూ నీతోపాటే వస్తా. నాకూ నడవటమంటే సరదా" అన్నాడతను, నేను కనబడినందుకు మహదానందపడిపోతూ, అతన్ని చూడగానే నా వంటికి కారం రాచుకున్నట్లయింది.

"ఎవరు నువ్వు? నా వెంటెందుకు పడ్డావు?" అనడిగాను గదమాయిస్తున్నట్టు.

"నా పేరు అనంతయ్య అక్కడ నీ గొడుగు వదిలేసి వచ్చావు కదా! నీకది ఇద్దామనే ఇక్కడ దిగినా" అన్నాడు గొడుగు నా వైపు చాచుతూ.

"నేనే గొడుగూ వదిలేసి రాలేదు, పో, పో.."

"పోన్లే ఎండలో ఏ మంచాడో మనకోసం వదిలెల్ళినట్లున్నాడు. దీని కిందకురా, చల్లగా ఉంటుంది."

కృష్ణలోకి దూకితే ఇంక అంతా చల్లనే! ఈ బతికే గంట, గంటన్నరలో ఎండకు దడవాల్సిన పనేముంది! అతన్ని పట్టించుకోకుండా నా మానాన నేను నడవసాగాను. ప్రారబ్ధకర్మ పట్టిపీడిస్తూనే ఉంటుంది, అతనేదో చెపుతూనే ఉన్నాడు.

"ఏందట్లా మూగనోము పట్టావు! కబుర్లు చెప్పుకుంటూ నడిస్తే, ఇట్టే కాలం గడిచిపోతుంది. నేనో పొడుపు కత పొడుస్తా, చేతనయితే ఇప్పు - 'బూమాతకు ముద్దుబిడ్డ, ఆకాశపు జున్ను గడ్డ, రాత్తిరేళ రాచరికం, పగలయితే పేదరికం' -ఏందదీ?"

సమాధానం చెపితే అతను ప్పేటేగి పోవచ్చు. అందుకే నేనేం మాట్లాడలేదు.

"ఓర్నీ. ఇది తెలీదా? చందమామయ్యా! పోన్లే. ఇది చెప్పు - 'తెల్లటి పొలములో నల్లటి విత్తులు, చేతితో చల్లటం, నోటితో ఏరుకోవటం'.

నా మౌనం అతన్ని నిరుత్సాహపరచలేదు. మహా ఉత్సాహ స్రోతస్సు ఉన్న మనిషిలా ఉన్నాడు.

"ఇది కూడా తెలీదా? 'పుస్తకం.' సరే, చదువుకున్న మనిషిలా ఉన్నావు, ఏం చదివావేం?

"ఏదో వానా కాలం చదువు చదివాలే!"

"ఆ మాటనకు! ఆ మొగం చూస్తుంటే తెలవటంలా? పెద్ద చదువే చదివుంటావు! సర్లే నువ్వు చెప్పవు గానీ, ఇందాకిచ్చిన ఆ బీడీ కట్టా, అగ్గిపెట్టె బయటికి తీ. ఓ దమ్ములాగుదాం."

"నా దగ్గర్లేవు. ఎప్పుడో పారేశా. నేను పొగ తాగను."

"ఏం మనిషివయ్యా! బతుకులో సగం సుకం నాశనం చేసుకున్నావే? పోన్లే, కిళ్ళీ బడ్డీ వస్తే కొనుక్కుందాం."

తోవలో ఏదో కంపెనీ వచ్చింది అన్నట్లే, అక్కడున్న కిళ్ళీబడ్డీలో బీడీ కట్టా, అగ్గిపెట్టె కొన్నాడతను. తనో బీడీ ముట్టించి, నాకోటిచ్చాడు. నేను వద్దన్నా వినలేదు. ఓ బీడీ నా నోట్లో పెట్టి, ముట్టించాడు. ఎలా సొగసుగా గాలి లోపలకు పీల్చాలో బోధించాడు. తప్పుడు పన్లన్నీ చెయ్యాలన్నంత మొండితనం ఏర్పడింది నాకు. ఓసారి దగ్గు వచ్చింది. "బయపడకు. అలవాటయిపోతుంది" అని అతను భరోసా ఇచ్చాడు.

"బతుకు మనమనుకున్నట్టు సాగదు. ఓ పాలేమైందంటే, మా ఇంటికి నా పెండ్లాం బావనంటూ ఓ మనిషొచ్చాడు. అప్పటికి మా పెళ్ళయి మూడేళ్ళు కూడా నిండ లేదు. మాకు ఏణ్ణర్థం వయసున్న కూతురు. 'నీ పెండ్లికి నేను రాలేకపోయినానే' అంటూ, డబ్బు బాగా కర్సుపెట్టి, భారీ సారె తీసుకొచ్చాడు. నాకూ, నా పెండ్లానికీ ఆడంటే మంచి అభిప్రాయం ఏర్పడింది. ఆ పిదప వచ్చినప్పుడల్లా ఏవో కానుకలు పట్టుకు వచ్చేవాడు. మొదట్లో నెలకోతూరి వచ్చేవాడు, ఆ తర్వాత వారం వారం రావటం సాగించాడు. నా పెండ్లాం ఆడంటే పెద్ద భ్రమలో పడిపోయింది. నేను పెద్ద చవటలా కనపడ్డానుదానికి. ఉన్నట్లుండి ఓనాడు అది ఆడితో లేచిపోయింది."

"మరేం చేశావు?"

అడిగాడు, కుతూహలం పట్టలేక.

"మొదట్లో ఆళ్ళని ఎతికి పట్టుకుని నరికి పరేద్దామనిపించింది. రెండు, మూడు నెల్లు తిండీ తిప్పల్లేకుండా ఎతికినా కూడా. ఆనక ఆవేశం చల్లారినాక, నాకనిపించింది - తప్పు నా దగ్గర పెట్టుకుని ఆళ్ళననటమెందుకని."

"నువ్వేం తప్పు చేశావు?"

"ఆడు తెచ్చే కానుకల్ని నేను మొదట్లో కాదంటే, ఇంత ఆపత్తు వచ్చుండేది కాదు. ఇంట్లోకి వస్తువులు డబ్బు వస్తోంది కదా అని సంబరపడ్డా కానీ, కొంపముంచుతున్నాడన్న ఆలోచన నాకు రాకుండె నా పెండ్లాం అమాయకప్పక్షి! ఆడు కంత్రీవోడు. ఇప్పుడు ఆడ్నీ, దాన్నీ చంపి పెయోజనమేముంది? ఈడ నా పిల్ల అనాద అయిపోతాది..."

అంతలో తాడేపల్లి వచ్చింది. చెయ్యి పట్టుకుని నన్ను ఓ కాకా హోటల్లోకి తీసుకెళ్ళాడు. వద్దన్నకొద్దీ ఓ ప్లేటు పకోడీ కూడా తినిపించాడు. "తినబ్బా! మొగమాటపడతావెంది? నీ అయ్యే అనుకో నా వయసు ఎంతనుకుంటున్నావేంది? డెబ్బై రెండు."

ఇంక నేను మొహమాటం వదిలేశాను. హోటలు బయట అరుగుమీద కూర్చుని అతనిచ్చిన బీడీ ముట్టించాను. ఆ సమయంలో నా కొలీగ్స్, సబార్డినేట్స్‌లో ఎవరన్నా చూస్తే వాళ్ళ మతిపోయి ఉండేది.

బయలుదేరాం. బతుకు పయనంలో ఎక్కడా ఆగటానికి వీలు లేదు. బస్సు ఎక్కి వెళ్ళాలన్న ఆలోచన ఇద్దరిలో ఎవరికీ కలుగలేదు.

అనంతయ్య ఏదో చెపుతున్నాడు. అతను చెప్పే మాటలు నా చెవిన బడలేదు. అచ్చంగా నేనూ ఇలాంటి సమస్యనే ఎదుర్కొన్నానప్పుడు.

విజయవాడలోని ప్రభుత్వ వాణిజ్య పన్నుల శాఖకు అధిపతిని నేను. అంతా సిటీవో అంటారు. నిక్కచ్చి మనిషినిని నాకు పేరు. లంచం ఇచ్చి పని జరిపించుకోవాలని చూసే మనుషుల పట్ల నేను కఠినంగా ప్రవర్తించేవాడిని. నా క్రింది అధికారి - ఏసిటివో చలపతి నన్ను, నా నిజాయితీని మెచ్చుకుంటుండేవాడు. ఎవరైనా మెచ్చుకుంటే సంతోషపడి పోవటం నా బలహీనత. ఓసారి నా కొడుకు పుట్టినరోజున అతన్ని ఆహ్వానిస్తే కానుక అంటూ చాలా ఖరీదయిన ఉంగరం తీసుకువచ్చాడు. ఏ వందో, రెండువందలో పెట్టి తీసుకువస్తే అభ్యంతరపడాల్సిన అవసరం ఉండదు. కానీ ఇది రెండు, మూడు వేలయినా అవుతుంది. బతుకు హాయిగా గడపగలిగే జీతం వస్తుంది నాకు. ఇలాంటి కానుకుల ప్రలోభం నా కుండకూడదు. పిల్లవాడి పుట్టిన రోజు కానుక అని నేను మనసుకు నచ్చచెప్పుకున్నాను, వద్దని చెప్పి అతని మనసు బాధపెట్టలేక.

మరోసారి, "చాలా చీప్‌గా వస్తోంది, గురూగారూ డీలర్ మనకు తెలిసినవాడే" అంటూ, నేనడక్కుండానే, ఓ పెద్ద కలర్ టీ.వీ. తెచ్చిపెట్టాడు ఇంట్లో. అది చూసి మా ఆవిడ ఎంతో ముచ్చటపడిపోయింది. ఆమె సంతోషం చూసి నేనేమనలేకపోయాను.

"ఇప్పుడు ఎంత కట్టాలయ్యా?" అని అడిగాను.

"దానికిప్పుడు వర్రీ కాకండి, గురూగారూ! నేను చూసుకుంటాగా" అన్నాడు.

అతనే చూసుకున్నాడు. నేను పైన ఇచ్చింది లేదు. ఆ రోజుల్లోనే ఇరవై వేలు చేసే టి.వి. అప్పనంగా వచ్చి ఇంట్లో పడింది. అలా అలా వస్తువులు వచ్చి ఇంట్లో పడుతున్నాయి. ఏ కొత్త గాడ్జెట్ మార్కెట్‌లోకి వచ్చినా, ఫోను చేసి, "హలో చలపతిగారూ! కొత్తగా మార్కెట్ లోకి మిక్సీ వచ్చిందంట! ఆయన డబ్బులిస్తారు తెప్పించి పెట్టండి" అని చెప్పేది మా ఆవిడ. ఆ రోజు సాయంత్రానికల్లా ఆ వస్తువు అచ్చి మా ఇంట్లో వాలేదు. మొదట్లో "ఎంతయిందయ్యా?" అని మాటవరుసకడిగేవాడిని. ఆ తర్వాత అదికూడా మానుకున్నాను.

మా మధ్య చనువు బాగా పెరిగింది. మొహమాటపెట్టి ఫైళ్ళపై సంతకాలు చేయించే స్థాయికి ఎదిగింది. అందుకు ఫలితమేమిటో నాకు తెలియకపోలేదు. తెలిసినవాళ్ళకు, మొహమాటస్తులకు సాయం చేస్తున్నాడనుకున్నా కానీ, ఈ చనువును దుర్వినియోగం చేస్తున్నాడనీ, డబ్బు చేసుకుంటున్నాడనీ భావించలేదు. సాన్నిహిత్యం కళ్ళపై పొరలు కమ్మేట్టు చేస్తుంది.

నాలుగురోజుల క్రితం మా అక్కకు ఒంట్లో బాగాలేదని తెలిస్తే, చూసి రావాలని మద్రాసు (ఇప్పటి చెన్నై) వెళ్ళాను. వెళ్ళిన మర్నాడు, నా స్టెనో రామారావు నాకు ఫోను చేసి చెప్పాడు - "చలపతిగారు లక్షరూపాయలు లంచం పుచ్చుకుంటూండగా ఏంటీ కరప్షన్ వాళ్ళు రెడ్ హాండెడ్‌గా పట్టుకున్నారు. వాళ్ళ ప్రశ్నలకు జవాబు చెపుతూ మీరు పెద్ద కరప్ట్ ఆఫీసరనీ, మీ బలవంతంవల్లనే తనకు లంచం పట్టక తప్పుటంలేదనీ, అందులో సింహభాగం మీకే సమర్పించుకోవాలనీ చెప్పాడు. ఒకటి, రెండు రోజుల్లో మీ ఇంటిపైనా రైడ్ చెయ్యొచ్చని అంటున్నారు" అని.

రామారావు నమ్మకస్తుడు. అతని మాట విశ్వసించక తప్పదు. మా ఊరివాడతను. నాకతనంటే ఎంతో అభిమానం. అతనూ అలానే ఉండేవాడు. ఇంటికొస్తూ పోతూ ఇంటిమనిషిలా మెదలుకునేవాడు.

మా అక్క పరిస్థితి అంత బాగాలేకపోయినా నేను మద్రాసులో ఉండలేకపోయాను. విజయవాడకు బయలుదేరాను. ట్రయిను తెనాలి చేరేసరికి మధ్యాహ్నం మూడయింది. విజయవాడ వెళ్ళబుద్ధిపుట్టలేదు. నా కళ్ళ ఎదుటే నా ఇంటిని వాళ్ళు సోదా చేస్తూ ఉంటే నేను భరించలేను. మంగళగిరిలో నా సన్నిహిత మిత్రుడింటికి వెళదామనుకున్నాను. తెనాలిలో దిగి బస్సులో మంగళగిరి వచ్చాను. బస్సు దిగాక వాడింటికి వెళ్ళబుద్ధి కాలేదు. అక్కడనుండి పారిపోవాలనిపించింది. పరువు పోకుండా కాపాడుకోవాలంటే ఈ లోకాన్నుండే పారిపోవాలి. ఇప్పుడింత ఆదరించే మిత్రులు, బంధువులు రేపు నేను లంచగొండినని నిర్ధారణ అయ్యాక, ముఖం చాటేయరన్న నమ్మకం

లేదు. నా పెళ్ళాం, పిల్లలు నోటితో ఏమనకపోయినా, చూపుల్తో నన్ను దోషిగా నిలబెట్టవచ్చు. అందుకే ఈ అంతిమ ప్రయాణం. బస్సు దొరికితే అరగంటలో విజయవాడలో ఉండవచ్చు. అలా ఓ గంటసేపు వీధుల్లో తిరిగితే చీకటి పడుతుంది. బారేజీ కొచ్చి కృష్ణలో దూకేస్తే, ఇంక పరువు ప్రతిష్ఠల ప్రసక్తి ఉండదు...

"ఏందయ్యోవ్? ఎక్కడున్నా? నా మాటలు చెవినబడ్డాయా?" అని అనంతయ్య అరిచేటప్పటికి నేను ఈ లోకంలో పడ్డాను. "చద్దామనుకున్నాను నేను కష్టంలో ఉన్నప్పుడు, దేవుడు నాకాడకొచ్చాడు" అన్నాడు.

"ఎవరూ, దేవుడా?"

"మా నాయన! మరి దేవుడెట్లా వస్తాడనుకున్నా? మనిషి రూపంలోనే వస్తాడు. మానాయనకు, నాకు ఎప్పటినుండో పడేది కాదు. ఎకరం పొలం అమ్మి చెల్లి పెళ్ళికని డబ్బు ఇంట్లో పెడితే, నేనది ఎత్తుకెళ్ళి సర్దాలకి ఆరతి కర్పూరం జేసినా, డబ్బు అయిపోయ్యాక ఇంటికెళితే, తిట్టి ఎళ్ళగొట్టాడు. నేనాయన్ని తిరిగి కొట్టబోయినా. పక్కనున్నోళ్ళు పట్టుకుని నన్ను బయటకి తోశారు. పదిహేనేండ్లు ఆయన నా ముగం చూసింది లేదు. ఎట్లా తెలిసిందో - వచ్చాడు మా నాయన, ఏలోకానున్నాడో, పాపం! 'చచ్చి ఏం సాధిస్తావురా ఎదవకాన! బతకటం మొగతనం రా అని నాకు ఇతవు బోధించాడు. ఇంత నగుబాటయ్యాక బతికేం లాభం. ఈదిలో తలెత్తుకోలేని బతుకయినాది' అన్నాను. 'ఎన్ని అవమానాలు భరించయినా బతకాలిరా, కొడకా! చచ్చేవోడు పిరికోడు. కొయ్య గుర్రం ఎగరావచ్చు. ఇప్పటి నగుబాటు బతుకు, రేపు కాగడాలా ఎలుగు నింపే బతుకూ కావచ్చు. ఈ బొందిపోయాక, తరువాత ఉండేదేందో ఎవరికీ తెలవదు. కనుక బతకాల' అని చెప్పాడు మా నాయన. నన్ను చావనివ్వలేదు. నేను బతుకుతానన్న ధీమా కలిగిందాకా నన్నిడిచి పెట్టి ఎళ్ళలేదు. ఆపైన పిల్ల గుదిబండలా ఉండె తల్లిలా నేను దాన్ని వదిలెయ్యలేకపోయాను. అవమానాలు పడ్డాను..."

ఓ బీడీ ముట్టించి, నాకొకటి ఇచ్చాడు. "ఏ పనయినా బాగా ఆలోచించి చెయ్యాలి! ఆవేశంలో ఆళ్ళని మట్టుపెట్టి ఉండేవాడిని. అట్లాంటప్పుడే మూడోమనిషి అవసరం ఉంటుంది..."

"మూడో మనిషి ఎవరు?" అడిగాను.

"బుద్ధున్నోడు. ఇద్దరు కొట్టుకు ఛస్తున్నారు. ఆవేశంలో బుర్ర పనిచెయ్యదు. ఒకడు చస్తాడు. ఇంకోడు జైల్లో పడతాడు. పెళ్ళాం, మొగుడు కీచులాడుకుంటున్నారు. ఇడిపోతారు. ఇట్టాంటి సందర్భాల్లోనే మూడోమనిషి అవసరం. ఆడే దేవుడి ప్రతినిధి. ఆడే మనకు తెలీకుండా మన ఎంటే ఉంటాడు. కష్టాల్లో మనకు సలహా ఇస్తుంటాడు. కానీ మనమే ఇనిపించుకోం."

నడుస్తూ మేం ప్రకాశం బేరేజీ దాకా వచ్చాం. "నేనో మాట చెపుతాను, ఇను. ఇయ్యాల రేత్రికి సీతానగరంలో ఉందాం. రేపు బెజవాడ కనకదుర్గమ్మను దర్శించుకున్నాక నీతోవ నీది, నాతోవ నాది." నేను సరేనన్నాను.

అతను సీతానగరంలో ఓ ఇంటికి తీసుకెళ్ళాడు. తలుపు తాళం తీస్తూ. "ఆకలేస్తా ఉందా? అన్నం పడేస్తా" అన్నాడు.

"ఇప్పుడేం తొందరలేదు. ఓ బీడీ ఇవ్వు, తాగుదాం" అన్నాను. అతన్నేమడగటానికీ సంకోచం కలగలేదు.

నాకు బీడీ కట్ట, అగ్గిపెట్టె ఇచ్చి, అలమారులో ఉన్న తేగలకట్ట తీసుకుని, "పద, కృష్ణ ఒడ్డున కూర్చుందాం" అన్నాడు. కొంత దూరం పోయాక, "అదుగో, ఆ ఇసుక తెన్నెమీద కూర్చో. నేనిప్పుడే వస్తా. ఈ తేగలు నీతో పట్టుకెళ్ళు" అంటూ పక్క వీధిలోకి తిరిగి మాయమయ్యాడు.

నేను బీడీ ముట్టించి నడవసాగాను. పైన గుళ్ళో కొబ్బరి చిప్పలు తినటానికి అలవాటు పడిన కోతొకటి తేగలకోసం నా వెంట పడింది. అది తేగలకెలా అలవాటు పడిందో? నేను దాన్నుండి తప్పించుకోటానికి పారిపోసాగాను. అది నా వెంట పడసాగింది. నేను వేగం పెంచిన కొద్దీ అదీ వేగం పెంచింది. క్షణంలో అది నా మీదకు లంఘించి నా చేతిలోని తేగలనందుకునేదే అంతలో అనంతయ్య

ఎక్కడనుండో ఊడిపడ్డాడు. రాయి తీసి విసరే సరికి అది తోకముడిచి పారిపోయింది. "తేగలు చూస్తే వదిలి పెట్టదది. నేనే అలవాటు జేసినా" అన్నాడు అనంతయ్య నవ్వుతూ.

నదికి సమీపాన ఇసుక తిన్నెమీద తిష్టవేశాం. మాఘమాసం చివరి రోజులు. ఎండలు మాడ్చటం మొదలెట్టాయి. బేరేజినుండి నీళ్ళు వదలటం లేదు. సంచీలో నుండి రెండు సారా సీసాలు తీశాడు అనంతయ్య. వాటిని చూస్తూనే, "నా కలవాటు లేదు. నువ్వు తాగు" అన్నాను.

"తాక్కుండా అలవాటెట్టవుద్ది? ముందో గుటకేసుకు చెప్పు. ఆ తర్వాత మాట్లాడుకుందాం."

ఇంక నేనతనితో వాదించదల్చుకోలేదు. రేపు చచ్చేవాడికి నీతి నియమాలేమిటి? అన్నీ తినాల్సిందే, తాగాల్సిందే తేగల నంజుడు, సారా పానీయం. మహరంజుగా ఉంది. బాటిల్లో ముప్పావుభాగం పూర్తయింది. ఇంక కబుర్లు మొదలయ్యాయి. నేనేం చెప్పానో నాకే తెలీదు.

"సమస్యలేందయ్యా, కోతంటివవి. నువ్వు పారిపోతుండేకొద్దీ నీ ఎంటబడతాయి. రాయి తీసుకు ఎదురుతిరుగు. పారిపోతయ్యి. ఇందాక కోతి కాలికి బుద్ధి చెప్పలా? నిజానికవి సమస్యలా అని కూడా ఆలోచించం మనం!"

నేనేం సమాధానం చెప్పానో నాకు గుర్తులేదు. అతనేదో చెపుతూనే ఉన్నాడు. సీసాలమీద సీసాలు తాగాం. మగత కమ్మేదాకా తాగం. ఆ తేగలే ఆనాటి మా ఆహారం. ఒళ్ళు తెలియకుండా తిన్నాం, తాగాం. మత్తెక్కి ఆ ఇసుక తిన్నెలమీదే పడి నిద్రపోయాం.

మర్నాడు నిద్రలేచేసరికి బారెడు పొద్దెక్కింది. నేను లేచి కూర్చున్నాను. అనంతయ్య నదిలో స్నానం చేస్తున్నాడు. "లేచావా! చూడు. పక్కన పందంపుల్ల ఉంది. మొగం కడుక్కో తువ్వాలు తీసుకు స్నానం చెయ్యి. ప్రాణం లేచొస్తాది. లే, లే" అన్నాడతను.

బతుకులో అంతా తీరికే, పందుం పుల్లతో పళ్ళు తోముకుని, టవలు కట్టుకుని నదిలోకి దిగాను. స్నానంలోని సుఖాన్ని అంతలా నేనెప్పుడూ అనుభవించలేదు. విప్పిన బట్టల్ని ఉతికి ఆరేసుకున్నాను గట్టుమీదనుండి అనంతయ్య అరిచాడు" ఏమయ్యోవ్! అక్కడే ఉండిపోతావా? తిండీ తిప్పలక్కర్లేదా?"అని. వాచీ చూసుకున్నాను. పన్నెండు గంటలయింది. ఇద్దరం కలిసి అతనింటికెళ్ళాం. క్రితం రాత్రి ఆ ఇంటిని నేను గమనించలేదు. నిప్పచ్చరం అలుముకు ఉంది. కానీ, ఇల్లు పరిశుభ్రంగా, పవిత్రంగా కనిపించింది. అక్కడ నీచత్వానికి, అల్పత్వానికి తావులేదు. చిత్రంగా అతని భాషలోనూ మార్పుకొట్టొచ్చినట్లు కనపడింది. అతనిదిప్పుడు గ్రామ్య భాష కాదు.

"పంచె కట్టుకో, భోంచేద్దాం..." అరిటాకులో అన్నం వడ్డించాడు. అరటికాయ కూర, పప్పుచారు, మజ్జిగ వ్యంజనాలు. స్పార్టన్ సింప్లిసిటీ!

"అది లేచిపోయాక నేను మళ్ళా పెళ్ళిచేసుకోలేదు. తప్పుడు కొడుకు! నాలుగేళ్ళు వాడుకుని వదిలేశాడు. పుట్టింటికెళ్ళింది. నాయన తన్ని తగలేశాడు. తప్పక నా దగ్గరకు వచ్చింది. నేనెళ్ళమంటే దానికి క్రిష్ణమ్మే గతి. అవమానం పాలై బతుకు అంతం చేసుకునే దౌర్భాగ్యం ఎవరికీ పట్టకూడదు. నేను దాన్ని ఆ ఆపత్తునుండి కాపాడదామనుకున్నాను. నాతో ఉండమన్నాను. శరీరంతో ఉంది. నాకు అది చేసిన ద్రోహం దాన్ని లోలోపలనుండి హరించేసింది. ఏడాది గడవకముందే చచ్చింది..."

భోజనం చేస్తున్నాం. అక్కడ మొహమాటపడటానికీ, సిగ్గుపడటానికీ ఆస్కారం లేదు. అతనికి తన సొమ్మేదో పెడుతున్న భావన లేదు. ఉన్నది తింటానికీ, వాడుకోటానికీ అందరికీ హక్కుంటుందన్నట్టు ప్రవర్తిస్తాడతను. అది నీదా! నాదా అన్న భావన లేదు.

"నిజానికి మనిసికి మరణమంటే భయం లేదు. దుఃఖమన్నా, బాధ అన్నా భయం అతనికి. ఉన్నది పోతుందేమోనన్న భయం.. ఈ భయానికి మూలం మనమే. నీ గురించి నువ్వు ఆలోచిస్తున్నప్పుడే అన్ని భయాలు, ఆందోళనలూ, నీకేమవుతుంది అన్న చింత నిన్ను నిరంతరం దహించివేస్తుంది.. చాలాకాలం ఆ వహ్నిలో దగ్ధమయాక, నాకు తెల్సింది. నా చుట్టూ పెద్ద ప్రపంచం ఉందనీ, ప్రతి మనిషీ తనే ఓ ప్రపంచమని భావిస్తాడనీ, భ్రమలో భ్రమిస్తాడనీ తెలుసుకున్నాను...."

ఏదేదో చెపుతూనే ఉన్నాడు అతను. సాయంత్రం కృష్ణలో గంటలతరబడి ఈదాం. నేను జీవితంలో ఎప్పుడూ అనుభవించని హాయిని అనుభవించాను. మర్నాడు పొద్దున లేచి, బస్సెక్కి కనకదుర్గమ్మ గుడిమెట్ల దగ్గర దిగాం. అమ్మను దర్శించుకున్నాం. అమ్మ ప్రశాంతంగా ఉంది. ఆ మాటే అన్నాను అనంతయ్యతో, అతను నవ్వాడు. "అమ్మ ఎప్పుడూ ఒకటిగానే ఉంటుంది. నీ మనసే ప్రశాంతంగా ఉంది" అని చెప్పాడు.

ఇంక తిరిగి రాబోతుంటే నా స్టెనో రామారావు కనిపించాడు. అతను నన్ను చూసి చాలా సంతోషపడిపోయాడు.

"మీకు మద్రాసుకు ఫోను చేశాను. మీరు వెళ్ళిపోయారని చెప్పారు. అరెస్టయి, అవమానం పాలయిన చలపతిరావుగారు ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు. ప్రాణం పోయేముందు, తన్నుకాపాడుకునేందుకు మిమ్మల్ని ఇరికించ ప్రయత్నించాననీ మేజిస్ట్రేటు ఎదుట మరణ వాంగ్మూలమిచ్చాడు. అవినీతి నిరోధక శాఖ వాళ్ళు మీ ఇంటిపై రైడ్ చెయ్యాలన్న ఆలోచనను విరమించుకున్నారు. మీరెక్కడికి పోయారా అని మీ ఇంట్లో వాళ్ళు గాబరా పడిపోతున్నారు. మొన్న పొద్దుననగా మద్రాసులో బయలుదేరినవాళ్ళు ఓరోజల్లా ఏమయ్యారా అని దిగులు పడ్డారు మీ భార్య.." అని చెప్పసాగాడతను.

అతని మాటలు నాకెంతో రిలీఫ్‌నిచ్చాయి. రైడ్ గురించి నేనేం పెద్ద గాబరా పడలేదన్నట్లు ధ్వనింపచేస్తూ, "మా బాబాయిగారింటికెళ్ళాలే. నువ్వేమిటీ, ఇలా వచ్చావు? కనకదుర్గమ్మను దర్శించుకోటానికి వచ్చావా?"

"మీకెలా ఉందో కానీ, ఈ కేసు తేలిపోవటంతో నా మనసు తేలికయిపోయింది. మీలాంటి మంచి మనిషి ఇలాంటి తప్పుడు కేసులో ఇరుక్కోటం నాకెంతో బాధకలిగించింది. మీరు బయటపడాలని అమ్మకు మొక్కుకున్నాను. మొక్కు తీర్చుకోటానికే వచ్చాను" అన్నాడతను.

"సరే, నువ్వు వెళ్ళిరా, మా బాబాయిగారు కూడా నాతో వచ్చారు. మేమిద్దరమూ ఇక్కడ నీకోసం వెయిట్ చేస్తాం" అన్నాను అతనికి నా పట్ల ఉన్న ప్రేమకు చలించిపోతూ.

"ఎక్కడా మీ బాబాయిగారు?" అడిగాడతను.

"ఇక్కడే!" అంటూ పక్కకు తిరిగాను.

అక్కడెక్కడా అనంతయ్య లేడు. ఆ ప్రాంతమంతా వెతికి చూశాం. అతను కనిపించలేదు. ఆరోజే కాదు, మరెప్పటికీ కనిపించలేదు. రెండు రోజుల తర్వాత సీతానగరం వెళ్ళాను గానీ ఆ ఇల్లూ కనిపించలేదు, ఆ మనిషీ దొరకలేదు.

బతుకులో ఇంత మానసిక క్షోభ మళ్ళా కలగలేదు. కానీ, గుండె నిండా ఆక్రోశంతో అర్థించినపుడు, మరో అనంతయ్య కనబడేవాడు. అతడే ఆ మూడో మనిషి!

మీకెప్పుడయినా ఆ మూడో మనిషి పరిచయమయిందా?

✷✷✷